ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ПАТОЛОГІЇ ХРЕБТА ТА СУГЛОБІВ ІМЕНІ ПРОФЕСОРА М.І. СИТЕНКА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ» (ДУ «ІПХС ІМ. ПРОФ. М.І. СИТЕНКА НАМН УКРАЇНИ»)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Вченої ради
ДУ «ІПХС
ім. проф. М.І. Ситенка
НАМН України»
протокол № 14
від 25.09.2026 р.
Голова Вченої ради
Професор

_____ Микола КОРЖ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
ДУ «ІПХС
ім. проф. М.І. Ситенка
НАМН України»

_____ Станіслав БОНДАРЕНКО

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПОРЯДОК ТА УМОВИ ОБРАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО) РІВНЯ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

м. Харків

1. Загальні положення

1.1. Положення про порядок та умови обрання здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вибіркових навчальних дисциплін (далі - Положення) доктора філософії -далі аспіранта вибіркових навчальних дисциплін в ДУ «ІПХС ім. проф. М.І. Ситенка НАМН України» (далі – Інститут) містить основні вимоги щодо здійснення аспірантом права вибору відповідно до Закону України «Про вищу освіту» зі змінами та «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою КМУ від 23.03.2016 р. № 261 зі змінами та Розділу X статті 62 Закону України «Про вищу освіту» № 1556-У11 від 01.07.2014 року зі змінами, а також Положення про організацію освітнього процесу, затвердженого Вченою радою Інституту, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для цього рівня вищої освіти. При цьому здобувані певного рівня вищої освіти мають право обирати навчальні дисципліни за погодженням із науковим керівником здобувана та науково-організаційним відділом.

1.2. Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти - персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача вищої освіти, що ґрунтується на виборі здобувачем вищої освіти освітніх програм, суб'єктів освітньої діяльності, що їх реалізують. Індивідуальна освітня траєкторія формується здобувачем вищої освіти з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду.

1.3.Освітня програма з будь-якої спеціальності містить нормативну складову і вибіркову, що формується проектною групою спільно з гарантом освітньої діяльності. Обсяг дисциплін вільного вибору аспірантів складає не менше 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для освітньої програми відповідного рівня вищої освіти.

1.4.Навчальні дисципліни за вибором аспіранта - це дисципліни, які вводяться ДУ «ІПХС ім.. проф.. М.І. Ситенка НАМН Укпаїни» як ЗВО (заклад вищої освіти) для більш повного задоволення освітніх і кваліфікаційних вимог особи для потреб суспільства, ефективного використання можливостей ЗВО, врахування регіональних особливостей тощо.

Вибіркові навчальні дисципліни професійної та практичної підготовки надають можливість здійснення поглибленої підготовки за спеціальністю, що визначають характер майбутньої діяльності; сприяють академічній мобільності аспіранта та його особистим інтересам, дозволяють здійснювати впровадження вузької спеціалізації у межах базової спеціальності з метою формування компетентності здобувана відповідно до вимог ринку праці.

1.5.При виборі дисциплін аспірант має забезпечити виконання встановленого обсягу навчальних кредитів, визначених ОНП. Проте, за бажанням, аспірант, який успішно засвоює обов'язкову навчальну програму,

може збільшити встановлене навчальне навантаження за рахунок вибору додаткових дисциплін або дисциплін, що мають більший обсяг кредитів, але не більше 20 кредитів.

1.6.Вибір дисциплін вибіркового блоку освітньої програми аспірант здійснює при формуванні індивідуального навчального плану. Згідно з вимогами Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу індивідуальний навчальний план аспіранта є основним робочим документом аспіранта.

Індивідуальний навчальний план аспіранта розробляється на термін тавчання в Інституті на підставі робочого навчального плану і включає всі нормативні навчальні дисципліни та вибіркові навчальні дисципліни, обрані аспірантом, з обов'язковим дотриманням нормативно встановлених термінів підготовки фахівця певного рівня вищої освіти, з урахуванням структурно-логічної послідовності вивчення навчальних дисциплін, що визначають зміст освіти за певною спеціальністю, та системи оцінювання (поточний контроль знань: заліки, іспити, щорічна атестація; атестація постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації).

1.7.Дисципліни за вибором аспіранта обираються в блоку вибіркових дисциплін (альтернативні або за блоками спеціалізації), вільного вибору аспіранта.

Дисципліни за вибором ЗВО за спеціальністю є для аспіранта обов’язковими.

Кількість та обсяг дисциплін вільного вибору аспіранта для конкретного семестру вказана в навчальному плані. Аспірант має право обрати навчальні дисципліни із запропонованого переліку навчального плану, які відповідають необхідному обсягу кредитів. Аспірант може обирати дисципліни в такій кількості, що заплановано навчальним планом, щоб не формувалась академічна заборгованість через відсутність необхідного рівня знань та вмінь.

1.8.Обрання вибіркових дисциплін здійснюється до моменту затвердження теми дисертації першого навчального року, враховуючи тематики досліджень. Перелік вибіркових дисциплін погоджується з науковим керівником та затверджується Вченою радою Інституту.

1.9.Обсяг кожної вибіркової дисципліни становить, як правило, не менше 2-5 кредитів ЄКТС. Формою підсумкового контролю вибіркових дисциплін є залік.

2. Навчальне забезпечення вибіркових навчальних дисциплін:

2.1.Викладання вибіркових дисциплін можуть здійснювати наукові співробітники Інституту або працівники інших наукових установ, згідно договору цивільно-правового характеру за умови наявності відповідного наукового рівня, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, що є свідченням спроможності задовольнити потреби здобувачів для виконання ними індивідуального плану за обраною спеціальністю.

2.2.Наукові працівники, які забезпечують викладання вибіркових дисциплін за потреби подають список дисциплін, які пропонуються для вибору аспірантам, робочі навчальні програми на розгляд Вченої ради Інституту.

2.3.Затверджені переліки вибіркових дисциплін розміщуються для ознайомлення аспірантів на офіційному сайті Інституту із робочими програмами дисциплін, обсягу в кредитах ЄКТС.

3. Порядок формування вибіркової складової індивідуального навчального плану аспіранта.

3.1. Після погодження Вченої радою вибіркових дисциплін науково-організаційний відділ включає їх до індивідуального плану аспіранта та подають на затвердження директору Інституту.

3.2. Аспірант, який знехтував своїм правом вибору, буде записаний на вивчення тих дисциплін, які вважаються базовими для його спеціальності.

3.3. Аспірант в односторонньому порядку не може відмовитись від вивчення запланованої дисципліни. Самочинна відмова від запланованої дисципліни тягне за собою академічну заборгованість. Внесення у індивідуальний навчальний план додаткових навчальних дисциплін без погодження науково-організаційного відділу не має юридичної сили. Вивчені таким чином курси не зараховуються.

3.4. З об’єктивних причин аспірант може здійснити зміни до заявленої ним варіативної складової індивідуального навчального плану на наступний навчальний рік, подавши на ім’я гаранта освітньої діяльності відповідну заяву.

Якщо вивчення навчальної дисципліни розраховано на декілька семестрів, то змінювати індивідуальний навчальний план в частині, що стосується вибіркової дисципліни, вивчення якої розпочато, неможливо.

3.5. Щорічно перед проходженням річної атестації, аспіранти подають у науково-організаційний відділ атестаційний лист в якому зазначено виконання освітньої та наукової складової для перевірки фактичного виконання роботи. Результати атестації затверджуються на засіданні відділу за темою якого ведеться наукова робота та науковим керівником, що є підставою для подальшого навчання.

3.6.Викладання вибіркових дисциплін здійснюється з урахуванням необхідності забезпечення прав аспірантів на вивчення дисциплін вільного вибору в час, що не співпадає з викладання циклу загальної та професійної підготовки.

4. Прикінцеві положення.

4.1. Вчена рада Інституту може дозволити аспірантам-учасникам програм академічної мобільності зараховувати вибіркові дисципліни, які прослухані в іншому навчальному закладі, але не передбачені навчальним планом відповідної спеціальності в Інституті.

4.2. Вчена рада Інституту може дозволити перезарахування кредитів дисциплін у разі поновлення або переведення аспіранта.

4.3. Перезарахування кредитів проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін певного циклу за умови виконання ними функції споріднених компетентностей.

4.4. Зміни та доповнення до даного Положення вносяться та затверджуються Вченою радою Інституту у тому ж порядку, що й саме Положення.

Заступник директора з
наукової роботи,
д.м.н. Інга ФЕДОТОВА

Завідувач НОВ
професор Володимир ТАНЬКУТ